

กลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1*

STRATEGIES FOR MANAGEMENT OF COLLABORATIVE NETWORKS FOR OCCUPATIONAL SKILL DEVELOPMENT OF INSTITUTE OF VOCATIONAL EDUCATION NORTHERN REGION 1

นิพนธ์ หย่งกิจ, ภูเบศ พวงแก้ว*, ชูชีพ พุทธประเสริฐ, ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์

Nipon Yongkit, Phubet Pongkaew*, Choocheep Puthaprasert, Sirimas Kosanpipat

สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เชียงใหม่ ประเทศไทย

Educational Administration field, Graduate School, Chiang Mai Rajabhat University, Chiang Mai, Thailand

*Corresponding author E-mail: phubet-pou@cmru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาของการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ
แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ และสร้าง ตรวจสอบ และประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการ
เครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ
ใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม โดยเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร
สถานศึกษา หัวหน้างาน ตัวแทนสถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 15 คน
ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม จำนวน 9 คน และประเมินความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ จำนวน
70 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการประชุม แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
แบบตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ใช้การวิเคราะห์
เชิงเนื้อหาและสรุปภาพรวม ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหา สถานศึกษามีนโยบายส่งเสริมความร่วมมือ
จากหน่วยงานต่าง ๆ มีแผนยุทธศาสตร์ด้านความร่วมมือที่สอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัด มีการทำบันทึก
ข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก มีการกำหนดเป้าหมายการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ
พัฒนาทักษะอาชีพ มีปัญหา คือขาดความต่อเนื่องของการทำความร่วมมือ และกระบวนการปฏิบัติงานยังไม่เป็น
ระบบชัดเจน แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือได้ยึดหลักการบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วน
ยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้พร้อมด้วยอัตลักษณ์ และสมรรถนะอาชีพที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในบริบทสังคมโลก
และสร้าง ตรวจสอบ และประเมินกลยุทธ์ฯ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ มาตรการ
ตัวชี้วัด และโครงการ ผลการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ใน
ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51)

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหารจัดการ, เครือข่ายความร่วมมือ, พัฒนาทักษะอาชีพ, สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1

Abstract

This research aims to study the current conditions and problems of collaborative network management, explore guidelines for collaborative network management, and develop, verify, and evaluate strategies for managing collaborative networks in vocational skills development at the Northern Vocational Education Institute 1. This qualitative research involved key informants including educational administrators, department heads, representatives from enterprises, and related agencies. The study comprised 15 participants in a workshop, 9 participants for accuracy and appropriateness verification, and 70 participants for feasibility and utility assessment, all selected through purposive sampling. Research instruments included meeting records, content analysis forms, structured interviews, focus group discussion records, verification forms for accuracy and appropriateness, and assessment forms for feasibility and utility. Research statistics and data analysis, standard deviation, and content analysis. The findings revealed that current conditions showed educational institutions having policies promoting cooperation with various agencies, strategic plans aligned with affiliated authorities' policies, memoranda of understanding with external organizations, and established goals for collaborative network management in vocational skills development. However, problems included lack of continuity in cooperation and unclear operational processes. The management guidelines emphasized integrating cooperation across all sectors and enhancing student quality through identity development and professional competencies prepared for global social changes. The developed, verified, and evaluated strategy comprised vision, mission, objectives, strategic issues, measures, indicators, and projects. The strategy's verification results for accuracy, appropriateness, feasibility, and utility were rated at the highest level. ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.51)

Keywords: Strategies for Management, Collaborative Networks, Occupational Skill Development, Northern Vocational Education Institutions 1

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการสร้างระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน ซึ่งการศึกษาของไทยในปัจจุบันดำเนินการภายใต้กรอบนโยบายที่สำคัญหลายส่วน ได้แก่ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพสูง นโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งยกระดับคุณภาพการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้ตรงกับความต้องการของประเทศ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ผลิตและพัฒนาากำลังคนที่มีสมรรถนะสูงตามความต้องการของตลาดแรงงาน เสริมสร้างการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ทั้งนี้ การจัดการศึกษาของไทยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรม โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถพึ่งพาตนเองได้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) มุ่งขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาผ่านกลไกเครือข่ายความร่วมมือโดยการจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ (ทล.บ.) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานอาชีพ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การสร้างผู้สำเร็จการศึกษาให้มีสมรรถนะเป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการสู่มาตรฐานสากล (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567) สร้างเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาทักษะอาชีพ ในการจัดการอาชีวศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาให้มีมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การจัดการศึกษาอาชีวศึกษามุ่งเน้นการบูรณาการความร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพโดยการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี และการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะร่วมกับสถานประกอบการ อย่างไรก็ตามการจัดการอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการ ยังพบปัญหาหลายด้าน เช่น รูปแบบและแนวทางการดำเนินการยังขาดความยั่งยืน ขาดแรงจูงใจในการร่วมมือ ความร่วมมือยังไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว การขาดระบบการบริหารจัดการเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ ข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากร (สาโรจน์ ขงจ่วนเตียว, 2561) ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือในอาชีวศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญ เนื่องจากสามารถเพิ่มการใช้ทรัพยากรและลดช่องว่างความรู้ ส่งเสริมความเท่าเทียมทางการศึกษา และสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม (Qian, J., 2023) และเครือข่ายความร่วมมือมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรสู่ความสำเร็จ เป็นสิ่งที่สามารถประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการสร้างความสัมพันธ์อย่างยั่งยืน (กนกอร สมปราชญ์ และคณะ, 2562)

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วยสถานศึกษา 7 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ วิทยาลัยเทคนิคลำพูน วิทยาลัยเทคนิคลำปาง วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง และวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินีแม่ฮ่องสอน ซึ่งครอบคลุมการจัดการศึกษาที่หลากหลายสาขาวิชาชีพ และมีความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน พบว่า ผู้เรียนมีสมรรถนะไม่ตรงกับความต้องการของ

ตลาดแรงงานและขาดทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งทักษะสำคัญที่สถานประกอบการต้องการจากผู้สำเร็จการศึกษา คือ ความมีจริยธรรม ความรับผิดชอบทางสังคม ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา (Qian, J., 2023) นอกจากนี้ยังพบปัญหาการขาดแคลนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในสถานประกอบการ และการขาดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ ดังนั้น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือจึงเป็นกลไกสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาผ่านการแลกเปลี่ยนทรัพยากรองค์ความรู้ และประสบการณ์ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และการสร้างระบบการประเมินและรับรองสมรรถนะผู้เรียนที่ได้มาตรฐาน การเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาและการพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการพัฒนาทักษะอาชีพอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการอาชีวศึกษาของประเทศ

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ สร้าง ตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 เพื่อเป็นการพัฒนาการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะอาชีพสู่คุณภาพ ความสำเร็จในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อการผลิตและพัฒนา กำลังคนอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายการขับเคลื่อนอาชีวศึกษา เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1
3. เพื่อสร้าง ตรวจสอบ และประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แบ่งเป็น 3 ระยะมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลอยู่ในสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และตัวแทนสถานประกอบการ จำนวนทั้งหมด 15 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) และ 2) แบบตารางวิเคราะห์บริบท SWOT/TOWS Matrix เพื่อวิเคราะห์แผนพัฒนาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 โดยได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ หมายเลขรับรอง IRBCMRU 2024/154.01.04 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเชิงพรรณนา

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ นายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 คณะกรรมการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 นายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 4 คณะกรรมการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 4 ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่ และผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 19 เชียงใหม่ รวมทั้งสิ้นจำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ หมายเลขรับรอง IRBCMRU 2024/154.01.04

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเชิงพรรณนา

ระยะที่ 3 สร้าง ตรวจสอบ และประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1

ขั้นตอนที่ 3.1 สร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ผู้วิจัยนำผลการศึกษาจากระยะที่ 1 และระยะที่ 2 มาพัฒนาเป็นร่างกลยุทธ์ฯ โดยนำมาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้ ผู้แทนสถานประกอบการ จำนวน 5 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 จำนวน 5 คน และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 15 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) และ 2) ประเด็นร่างกลยุทธ์ฯ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 3.2 การตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของกลยุทธ์ฯ และคู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์ฯ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบตรวจสอบกลยุทธ์และคู่มือ ด้วยค่าสถิติพื้นฐานประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ และใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ขั้นตอนที่ 3.3 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์ฯ ประชากร ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้บริหารและปฏิบัติงานของสถานศึกษา จำนวน 35 คน และผู้บริหารและปฏิบัติงานของสถานประกอบการ จำนวน 35 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 70 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

ของกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์ฯ จำนวน 3 ตอน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐานประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

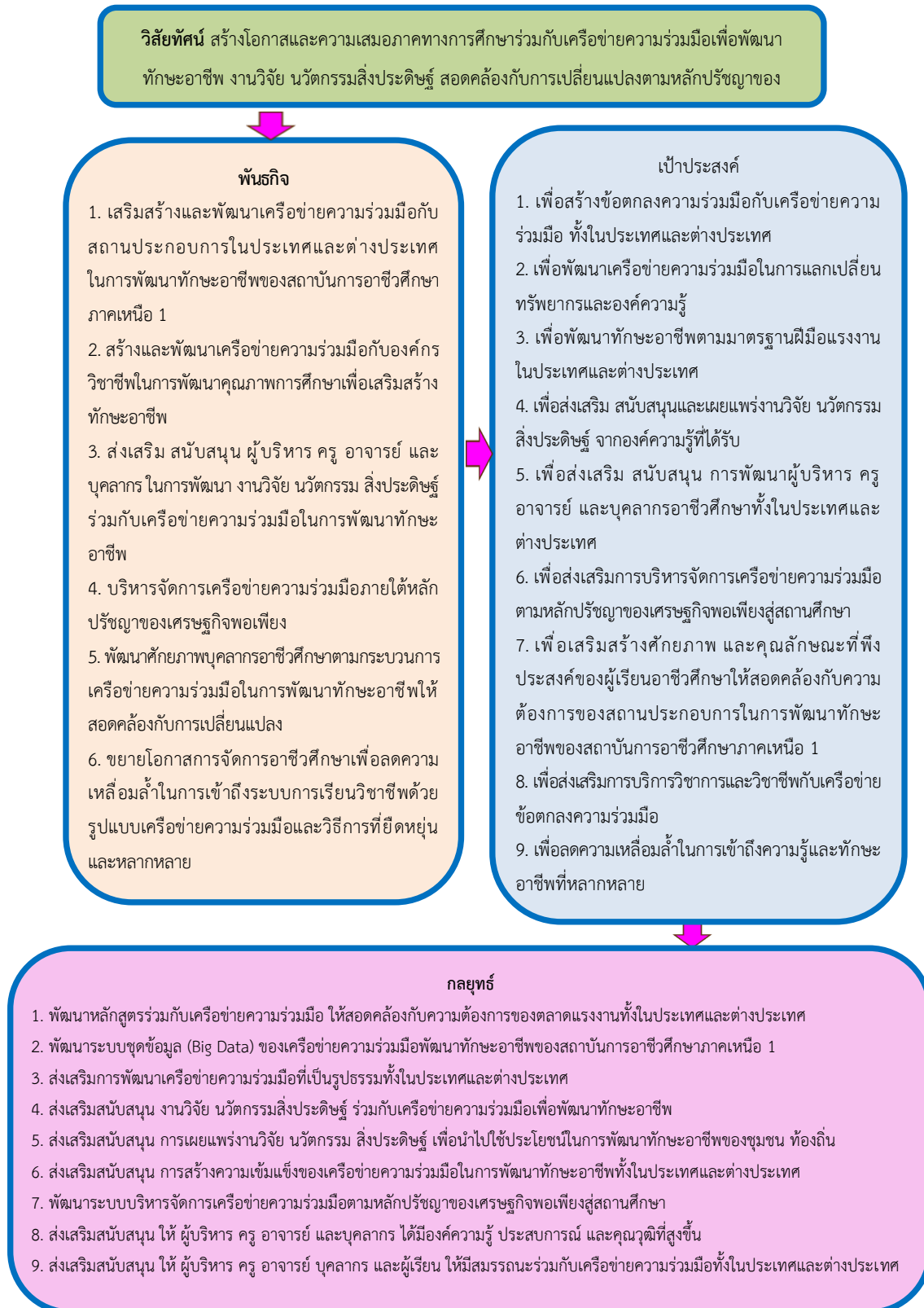
ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 มีรายละเอียดตามองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การวางกรอบเครือข่ายความร่วมมือ มีการดำเนินงานตามนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดบทบาทหน้าที่ และการจัดสรรงบประมาณและพัฒนาบุคลากรร่วมกัน พบปัญหาสำคัญคือบุคลากรขาดความตระหนัก การดำเนินงานมีความซ้ำซ้อน และการจัดสรรทรัพยากรยังไม่เพียงพอ 2) การเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ มีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันมีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันในระบบทวิภาคี แต่ยังประสบปัญหาการขาดความต่อเนื่องในการจัดกิจกรรม การสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาหลักสูตรที่ไม่ทันสมัยและไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติ 3) การกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือ มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการยกย่องเชิดชูเกียรติ แต่ยังพบปัญหาการขาดความต่อเนื่องและแรงจูงใจในการจัดกิจกรรมและผู้รับผิดชอบมีภาระงานมาก 4) การขับเคลื่อนเครือข่ายความร่วมมือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน กำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนมีการติดตามประเมินผล และมีการขยายความร่วมมือไปสู่พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายใหม่ แต่พบปัญหาการนำเป้าหมายไปปฏิบัติได้ยาก บุคลากรขาดความตระหนัก และการกำกับติดตามไม่สม่ำเสมอ 5) การบริหารจัดการความขัดแย้ง มีการประสานงานกับสถานประกอบการและทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน แต่ยังพบปัญหาการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ 6) การบริหารความเสี่ยง มีการติดตามและประเมินผล มีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA แต่ยังพบปัญหาความเสี่ยงของสถานประกอบการ เช่น กรณีปิดกิจการ รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการยังไม่เพียงพอ และ 7) การติดตามประเมินผล มีการวางระบบและกลไกการติดตามประเมินผล และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล แต่ยังพบปัญหาด้านเครื่องมือและระบบการจัดเก็บข้อมูลระหว่างเครือข่ายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 มีรายละเอียดตามองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การวางกรอบเครือข่ายความร่วมมือ 1.1) กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจนและท้าทาย 1.2) วิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระบุกลุ่มชัดเจนวิเคราะห์บทบาทและหน้าที่วิเคราะห์ความต้องการและความคาดหวัง ศักยภาพและข้อจำกัด 1.3) ออกแบบโครงสร้างการบริหาร จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบ วางระบบการประสานงาน กลไกการติดตามและประเมินผล และ 1.4) กำหนดกฎระเบียบและข้อตกลงความร่วมมือ และการจัดการความขัดแย้ง 2) การเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ 2.1) วิเคราะห์และจำแนกประเภทเครือข่ายความร่วมมือ 2.2) สร้างระบบการประสานงาน พัฒนาการใช้เทคโนโลยีและมีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย 2.3) ออกแบบและพัฒนากิจกรรมที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพร่วมกัน และ 2.4) สร้างความ

ยั่งยืน การสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ และนวัตกรรม 3) การกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือ 3.1) สร้างแรงจูงใจ ด้วยการยกย่องเชิดชูเกียรติ สร้างการรับรู้ผ่านช่องทางที่หลากหลาย 3.2) สนับสนุนทรัพยากรด้านต่าง ๆ จัดทำแผนการระดมทรัพยากร พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรและการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และ 3.3) กำหนดนโยบายที่ชัดเจนและต่อเนื่อง สร้างกลไกการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบติดตามประเมินผลที่เป็นรูปธรรม และบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน 4) การขับเคลื่อนเครือข่ายความร่วมมือ 4.1) วางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ จัดทำแผนปฏิบัติการ 4.2) ขับเคลื่อนกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม พัฒนาศักยภาพเครือข่าย ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี สร้างระบบพี่เลี้ยงและที่ปรึกษา (Coaching) 4.3) การติดตามและประเมินผล กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน จัดทำระบบการติดตามประเมินผลและปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และ 4.4) การสร้างความยั่งยืนของเครือข่าย การพัฒนาแหล่งทรัพยากรและงบประมาณที่หลากหลาย ขยายผลและต่อยอดถอดบทเรียนและขยายผลความสำเร็จ 5) การบริหารจัดการความขัดแย้ง 5.1) สร้างความเข้าใจร่วมกัน 5.2) พัฒนาระบบกลไกการจัดการความขัดแย้ง และ 5.3) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ กำหนดบทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจน 6) การบริหารความเสี่ยง 6.1) วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงด้านต่าง ๆ 6.2) วางแผนจัดการความเสี่ยง 6.3) ควบคุมความเสี่ยง และ 6.4) ติดตามและประเมินผลการจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง และ 7) การติดตามประเมินผล 7.1) วางแผนการติดตามประเมินผล 7.2) ประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ติดตามกระบวนการ (Process) ประเมินผลผลิต (Output) และประเมินผลลัพธ์ (Outcome) 7.3) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เก็บข้อมูลตามตัวชี้วัด ตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลและจัดทำข้อเสนอแนะ 7.4) รายงานผลการประเมิน นำผลไปปรับปรุงและวางแผนงานในระยะต่อไป และ 7.5) พัฒนาปรับปรุงระบบติดตามประเมินผล พัฒนฐานข้อมูลและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดตามประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ

ผลการสร้าง ตรวจสอบ และประเมินกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 มีดังนี้ 1) นำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 และ 2 มาพัฒนาเป็น ร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 โดยนำมาจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ด้วยตาราง TOWS Matrix ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการจับคู่ระหว่างจุดแข็งกับโอกาสจัดเป็นกลยุทธ์เชิงรุก (SO) จุดแข็งกับอุปสรรคจัดเป็นกลยุทธ์เชิงรับ (ST) จุดอ่อนกับโอกาสจัดเป็นกลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) และจุดอ่อนกับอุปสรรคจัดเป็นกลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT) ได้นำมาเป็นแนวทางร่างกลยุทธ์ฯ และคู่มือฯ และ 2) ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ ยกร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ได้นำมาเป็นกลยุทธ์ฯ และคู่มือฯ สามารถแสดงเป็นภาพที่ 1 และผลการตรวจสอบ และประเมินกลยุทธ์ฯ และคู่มือฯ จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน พบว่า กลยุทธ์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 100 และคู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 โดยรวมมีความถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 100 และมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ จากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 35 ท่าน ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานของสถานประกอบการ จำนวน 35 ท่าน รวมทั้งสิ้น

จำนวน 70 ท่าน โดยรวมความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51) ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51)

ภาพที่ 1 การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

สภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 มีการดำเนินงานตามนโยบายของต้นสังกัด มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน สอดคล้องกับ ธนากร อินตาที่ได้อภิปรายเรื่อง การบริหารเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดลำปาง พบว่า มีการบริหารเครือข่ายความร่วมมือโดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (ธนากร อินตา, 2566) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 เป็นหน่วยงานภาครัฐที่ต้องดำเนินงานภายใต้ระเบียบและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน การกำหนดโครงสร้างการบริหารและบทบาทหน้าที่จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีระบบและมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ แต่ยังประสบปัญหาสำคัญหลายประการ ได้แก่ บุคลากรขาดความตระหนักถึงความสำคัญของความร่วมมือ การดำเนินงานมีความซ้ำซ้อน และขาดความคล่องตัว ผู้รับผิดชอบมีภาระงานมาก การจัดสรรทรัพยากรไม่เพียงพอซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชยพล คำยะอ่อน ได้อภิปรายเรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า การบริหารเครือข่ายความร่วมมือ มีปัญหาด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน เป็นเพราะครูมีภาระงานที่นอกเหนือจากการสอนมาก ต้องปฏิบัติงานตามนโยบายส่วนกลาง ประกอบกับการได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทำได้ไม่เต็มที่ (ชยพล คำยะอ่อน, 2562) ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและบูรณาการในทุกมิติ โดยเฉพาะการวางแผนการดำเนินงาน การพัฒนาบุคลากร การสร้างความเข้าใจร่วมกัน และการมีระบบสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ เนื่องด้วยการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพที่จะนำไปสู่การประกอบอาชีพ และสร้างรายได้ เกิดการพัฒนากระบวนเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 มีองค์ประกอบสำคัญ 7 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนกรอบเครือข่ายความร่วมมือที่ต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจน 2) การเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือ สร้างระบบประสานงาน และพัฒนากิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม 3) การกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดเครือข่าย ด้วยการสร้างแรงจูงใจ สนับสนุนทรัพยากร และกำหนดนโยบายที่ชัดเจน 4) การขับเคลื่อนเครือข่าย ผ่านการบริหารเชิงระบบ จัดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ติดตามประเมินผล และสร้างความยั่งยืน 5) การบริหารจัดการความขัดแย้ง โดยสร้างความเข้าใจร่วมกัน และพัฒนาไกลจัดการความขัดแย้ง 6) การบริหารความเสี่ยง ผ่านการวิเคราะห์ประเมิน วางแผนจัดการ ควบคุม และติดตามประเมินผลความเสี่ยง และ 7) การติดตามประเมินผล มีการประเมินทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลลัพธ์ รวมถึงการรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล รายงานผล และพัฒนาปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา สุตรัก ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงที่สุดนั้น สมาชิกในเครือข่ายจำเป็นต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้เครือข่ายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษา ได้อย่างเหมาะสม และสร้างกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ (วิทยา สุตรัก, 2566) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แต่ละองค์ประกอบมีความเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงาน ความสำเร็จของเครือข่ายความร่วมมือต้องอาศัยการพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือเกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเพิ่ม สอนภักดี ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล กล่าวว่า การทำงานแบบเครือข่ายเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (บุญเพิ่ม สอนภักดี, 2559) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมาชิกเครือข่ายต่างมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยใช้กลไกของการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ มีการร่วมมือกันในเรื่องต่าง ๆ ทำให้มีพลังในการพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น

การตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์และคู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ซึ่งผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของกลยุทธ์ฯ และคู่มือฯ โดยรวมมีความถูกต้องและมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นมีความครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ อินทสิงห์ ที่ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผลการตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์มีความถูกต้องและเหมาะสมเป็นไปได้และมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด (สมเกียรติ อินทสิงห์, 2566) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีความครอบคลุมในทุกมิติของการบริหารจัดการ และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ โดยความสำเร็จจะขึ้นอยู่กับการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและการมีระบบสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ ได้รับการยอมรับและมีศักยภาพในการนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงในบริบทที่หลากหลาย

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยได้พบองค์ความรู้ใหม่ เกี่ยวกับการขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 ดังโมเดล ภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนากักขะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 1

จากภาพที่ 2 สามารถอธิบายได้ดังนี้ การขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนากักขะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคเหนือ 1 ประกอบด้วย P - Plan (การวางแผน) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ เพื่อวางแผนการดำเนินงาน D - Do (การดำเนินการ) สร้างความร่วมมือและดำเนินกิจกรรมตามแผนร่วมกัน C - Check (การตรวจสอบ) ใช้ระบบการติดตามและประเมินผล ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมต่าง ๆ R-Reflect (การสะท้อนผล) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผลการดำเนินงานสู่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง นำผลการสะท้อนมาใช้ในการปรับปรุง A - Accountability (ความรับผิดชอบ) สร้างความยั่งยืนในการพัฒนา แสดงความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน โดยมีหลักการขับเคลื่อนกลยุทธ์ฯ ได้แก่ G - Good Governance (หลักธรรมาภิบาล) การบริหารจัดการเครือข่ายด้วยความโปร่งใส การใช้หลักนิติธรรมและความเป็นธรรม S - Sustainability (ความยั่งยืน) การสร้างความเข้มแข็งและต่อเนื่องในการดำเนินงาน การพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม N - Networking Process and Development (กระบวนการและการพัฒนาเครือข่าย) การสร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือ และการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ E - Exchange of Knowledge (การแลกเปลี่ยนเรียนรู้) การแบ่งปันประสบการณ์ การถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรม และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ C - Competency (สมรรถนะ) การพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน การยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ การเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน U - Unity (ความเป็นเอกภาพ) การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวในการทำงาน มีเป้าหมายร่วมกัน การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง W - Work Integrated Education (การศึกษาที่บูรณาการกับการทำงาน) การสร้างประสบการณ์วิชาชีพ และการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการ R - Research and Innovation (การวิจัยและนวัตกรรม) การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาวิชาชีพและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ P - Public Consciousness (จิตสาธารณะ) การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคม การสร้างจิตสำนึก และการตระหนักถึงประโยชน์ส่วนรวม P - Philosophy of Sufficiency Economy (หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง) การพัฒนาบนพื้นฐานของ

ความพอเพียง การประยุกต์ใช้หลักความพอประมาณ การมีเหตุผลในการบริหารจัดการ การสร้างภูมิคุ้มกันในการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงทั้งมิติด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการสร้างประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม โดยมี CONNECT ที่แสดงถึง การเชื่อมโยงการทำงานในเครือข่าย ดังนี้ C - Collaboration (ความร่วมมือ) การประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันกับภาคีเครือข่าย O - Organization Management (การจัดการองค์กร) การบริหารจัดการเครือข่ายอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ N - Network Development (การพัฒนาเครือข่าย) การขยายและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพและการสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน N - New Knowledge Creation (การสร้างองค์ความรู้ใหม่) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสร้างองค์ความรู้ใหม่เชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้ E - Evaluation and Improvement (การประเมินและปรับปรุง) การติดตามประเมินผลและนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา C - Continuous Development (การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง) การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง T - Technology Integration (การบูรณาการเทคโนโลยี) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการเครือข่าย ซึ่งวงจร CONNECT นี้เป็นกระบวนการที่เน้นการเชื่อมโยงการทำงานทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน เพื่อให้การขับเคลื่อนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเนื่อง และยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะอาชีพที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า สภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 มีการดำเนินงานตามนโยบายของต้นสังกัด มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน มีการวางกรอบเครือข่าย การเชื่อมโยงเครือข่าย การกระตุ้นส่งเสริม การขับเคลื่อนเครือข่าย การบริหารความขัดแย้ง การบริหารความเสี่ยง และการติดตามประเมินผล โดยพบปัญหาสำคัญ คือ บุคลากรขาดความตระหนัก การดำเนินงานซ้ำซ้อน ขาดความคล่องตัว และการจัดสรรทรัพยากรไม่เพียงพอ แนวทางการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพฯ มีองค์ประกอบสำคัญ 7 ด้าน ซึ่งแนวทางการบริหารจัดการได้กำหนดกรอบการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์ การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การออกแบบโครงสร้าง การสร้างความร่วมมือ การพัฒนากิจกรรม การบริหารความเสี่ยงไปจนถึงการติดตามประเมินผลและผลการตรวจสอบและประเมินกลยุทธ์ฯ และคู่มือฯ มีผลการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม โดยรวมมีความถูกต้องและมีความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 100 ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นมีความครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ควรให้บุคลากรมีความตระหนักในหน้าที่การดำเนินงานไม่ซ้ำซ้อน ให้มีความคล่องตัว และจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอ 2) ควรส่งเสริมแนวทางการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบให้ครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดวิสัยทัศน์ การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การออกแบบโครงสร้าง การสร้างความร่วมมือ การพัฒนากิจกรรม การบริหารความเสี่ยง และการติดตามประเมินผล 3) ควรนำผลจากการวิจัยไปใช้ในการบริหารจัดการเพื่อการบริหารงานด้านเครือข่ายความร่วมมือ ให้มีการดำเนินการอย่าง

เป็นระบบ โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และประสานความร่วมมือกันอย่างต่อเนื่อง และ 4) สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางหรือนโยบายในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีความหลากหลาย เหมาะสมตามบริบทพื้นที่ และเป็นประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียน สถานศึกษา สังคม ชุมชน และท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราชญ์ และคณะ. (2562). ความร่วมมือเพื่อพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชยพล คำยะอุ่น. (2562). ยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ, 12(2), 248-260.
- ธนากร อินตา. (2566). การบริหารเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดลำปาง. วารสารวิจัยและนวัตกรรมสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร, 6(2), 231-251.
- บุญเพิ่ม สอนภักดี. (2559). รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 18(4), 99-113.
- วิทยา สุตรัก. (2566). กลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือ ของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารปัญญาวิวัฒน์, 15(3), 289-303.
- สมเกียรติ อินทสิงห์. (2566). กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สาโรจน์ ขอจ่วนเตี้ยว. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาประเภทช่างอุตสาหกรรม ภายใต้นโยบายประเทศไทย 4.0. วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา, 30(105), 54-62.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2567). นโยบายการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาประจำปีงบประมาณ 2567. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Qian, J. (2023). A New Evolution Model for Collaborative Management of Knowledge Resources. international journal of emerging technologies in learning, 18(16), 4-18.